

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

20. juni 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets besvarelse af spørgsmål 6 ad KOM (2002) 0092 af 27. maj 2005.

2. maj 2005

Eksp.nr. 186894

/sbc-dep

Besvarelse af samrådsspørgsmål B om forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om computer-implementerede opfinders patenterbarhed

Samrådsspørgsmål B:

Udvalget ønsker en drøftelse af følgende spørgsmål:

”Vil ministeren på baggrund af de informationer, der er fremkommet i Berlingske Tidende – herunder udtalelser fra den tidligere generaldirektør i EU-Kommissionen Steffen Smidt (vedlagt) – redegøre for, hvorfor ministeren ikke fik taget behandlingen af softwarepatentdirektivet af som A-punkt med henblik på efterfølgende at få det behandlet som B-punkt på et senere møde?”

- **Jeg vil gerne starte med at slå fast, at jeg allerede har været indkaldt til samråd i Europaudvalget om sagen umiddelbart efter rådsmødet den 7. marts. Der er ikke kommet nye oplysninger frem siden samrådet den 10. marts. Derfor foreligger der heller ikke nye oplysninger, der kan ændre på den konklusion, som formanden for udvalget drog på samrådet den 10. marts, nemlig at jeg havde ageret inden for rammerne af mandatet.**
- **Jeg stiller dog gerne op i udvalget igen i dag for at redegøre for sagens forløb.**
- **Som flere af de tilstedeværende ved, så har sagen kørt i mange år, og den har været igennem forskellige led i EU-processen. For at få skabt fuld klarhed over, hvad der er foregået i sagen og hvornår, vil jeg gerne her i dag give en omfattende redegørelse for sagens forløb.**
- **I redegørelsen vil jeg forsøge at samle op på alle trådene. Jeg vil således komme ind på den proces, som sagen indtil videre har været igennem, udvalgets mandat, de procedurer, der gælder for Rådets behandling af sager på et rådsmøde, samt den videre proces.**

- Jeg vil først starte med at forklare lidt om processen i denne sag.
- I november 2002 blev der under det danske formandskab opnået politisk enighed til direktivforslaget i Rådet. Jeg var forud for rådsmødet i Europaudvalget for at indhente forhandlingsoplæg til, at Danmark kunne tilslutte sig forslaget. De radikale og socialdemokraterne støttede dengang regeringens forhandlingslinje.
- Mandatet var, at målsætningerne om at få klare regler kun kunne nås, hvis vi fik præcise definitioner af, hvad der kan patenteres, hvilke krav der stilles, og dermed også hvad der ikke kan patenteres. Det lå også i mandatet, at det ikke var hensigten at åbne op for at patentere softwareopfindelser, som det ikke allerede var muligt at få patent på i dag. Således skulle der ikke åbnes op for "amerikanske" tilstande, hvor man kan få patent på ethvert computerprogram.
- I september 2003 vedtog Europa-Parlamentet forslaget med en række ændringsforslag. Parlamentets forslag vedrørte primært definitionerne af, hvilke opfindelser, der kan patenteres, samt muligheden for at opnå interoperabilitet med andre programmer.
- På baggrund af Parlamentets ændringsforslag udarbejdede det daværende irske formandskab et kompromisforslag, der

under hensyntagen til Rådets politiske enighed inkorporede 24 af Parlamentets 60 ændringsforslag.

- Som I alle ved, blev der på rådsmødet i maj 2004 opnået politisk enighed om direktivforslaget. Kun Spanien stemte imod, mens Belgien, Italien og Østrig undlod at stemme. Danmark stemte også for forslaget, da det lå inde for den forhandlingslinie, som regeringen i sin tid havde fået opbakning til i Europaudvalget. Men samtidig gjorde vi det også klart, at vi gerne havde set flere af Europa-Parlamentets forslag indarbejdet i direktivet. Derudover ville vi arbejde for en yderligere præcisering af definitionen af teknisk bidrag samt indførelse af en specifik artikel om interoperabilitet. Ønsket om præcisering af definitionen af teknisk bidrag blev delvist imødekommet. Men der var dengang ikke opbakning til de øvrige danske ønsker.
- Det er dog vigtigt for mig igen at slå fast, at den danske stemme ikke var udslagsgivende. Efter afstemningsreglerne, der gjaldt i maj sidste år, krævede det 37 stemmer for at forhindre forslagets vedtagelse. Stemmerne fra Spanien, Belgien, Italien og Østrig udgjorde tilsammen 27 stemmer. Danmark havde kun 3 stemmer og ville med disse ikke have kunnet medvirke til et blokerende flertal.
- Som med alle andre EU-forslag, der er opnået politisk enighed om, var proceduren herefter, at forslaget skulle oversættes til alle de formelle sprog i EU. Når dette er sket, er Rådets procedure, at Rådet formelt skal bekræfte den po-

litiske enighed, og at oversættelserne er korrekte, før forslaget kan oversendes til Europa-Parlamentet. Da der ikke foretages ændringer i direktivteksten i forbindelse med denne proces, sker den formelle bekræftelse ved, at forslaget sættes på dagsordenen for et rådsmøde som A-punkt.

- Den formelle bekræftelse i denne sag blev imidlertid forsinket i første omgang på grund af problemer med at få teksten oversat og efterfølgende efter ønske fra Polen. Derfor var der en vis tidsmæssig afstand mellem tidspunktet for indgåelsen af den politiske aftale i maj sidste år og tidspunktet for, hvornår den formelle bekræftelse af direktivteksten kunne ske.
- I forbindelse med valgkampen i januar kunne jeg konstatere, at der var en vis debat om direktivforslaget i blandt andet pressen og en vis forvirring over, at forslaget skulle på et rådsmøde til vedtagelse som A-punkt.
- Da valget var overstået og Folketinget konstitueret, fandt jeg, at det var nødvendigt at forklare sagens rette sammenhæng for udvalget. Dette valgte jeg at gøre den 4. marts, selv om udvalget normalt ikke orienteres om denne type A-punktssager, fordi der kun er tale om et formelt proceduruskridt.
- På mødet den 4. marts pålagde et flertal i udvalget mig at arbejde for – og jeg citerer – ”at punktet kom af som A-punkt og på som B-punkt. Det ville der så komme en drøf-

telse af på mødet, og hvis det ikke kunne lade sig gøre, kunne økonomi- og erhvervsministeren stemme for, at punktet gik videre til Europa-Parlamentet, og afgive en erklæring.”

- Min opgave var derfor at arbejde for at få forslaget på rådsmødet til en B-punktsbehandling i stedet for en A-punktsbehandling.
- En forudsætning herfor er, enten at formandskabet er indforstået hermed og vælger at høre Rådet ved afstemning, eller at et flertal af medlemsstater (13) udtaler sig herfor.
- Jeg og mine embedsmænd arbejdede aktivt og loyalt på at opfylde mandatet.
- Umiddelbart efter mødet i udvalget den 4. marts kontaktede mine embedsmænd via Udenrigsministeriet ambassadøren i Bruxelles med henblik på så hurtigt som muligt at få taget kontakt til formandskabet og en række af de andre lande. Ambassadøren søgte på baggrund heraf at samle opbakning til en B-punktsbehandling fra bl.a. Tyskland, Ungarn, Letland, Polen og Holland. Altså de lande, som på det tidspunkt havde udtrykt bekymring.
- Formandskabet tilkendegav om fredagen over for ambassadøren, at en B-punktsbehandling var udelukket, da der alene var tale om den formelle bekræftelse af oversættelserne af den

tekst, som der blev opnået politisk enighed om i maj. Formandskabet havde til ambassadøren desuden oplyst, at åbnede man op for en B-punktsbehandling af den slags bekræftelser, risikerede man at undergrave den måde, som Rådet arbejder på.

- Tyskland, Ungarn og Letland tilkendegav over for ambassadøren, at de ikke ville støtte et dansk ønske om en B-punktsbehandling. Polen forventede en A-punkts-behandling, men vidste om fredagen ikke, hvordan de skulle agere, hvis et andet land bad om en B-punktsbehandling. Holland oplyste, at de ikke ville modsætte sig en B-punktsbehandling. De ville dog ikke arbejde herfor.
- Jeg kontaktede selv det luxembourgske formandskab om lørdagen. De afslog i den forbindelse at sætte forslaget på til en B-punktsbehandling.
- Derudover talte jeg personligt med en række af mine ministerkolleger søndag aften. Jeg havde bl.a. kontakt med den hollandske, den tyske og de nordiske landes ministre. Jeg havde også et møde med det luxembourgske formandskab om aftenen for på ny at forsøge at få dem overtalt.
- Efter disse samtaler, var konklusionen imidlertid klar. Der var ikke en tilstrækkelig opbakning i Rådet til en B-punktsbehandling på rådsmødet.

- Det stod også klart på selve rådsmødet, at der ikke var tilstrækkelig opbakning i Rådet til, at sagen skulle på dagsordenen til en B-punktsbehandling. På selve rådsmødet blev det danske indlæg kun støttet af Portugal og Holland.
- Da der ikke var opbakning til det danske ønske, gjorde jeg, hvad der også lå inden for den ramme, som udvalget udstak den 4. marts. Nemlig, at hvis det ikke var muligt at få sagen på som B-punkt, kunne jeg bekræfte vores støtte til den politiske enighed fra maj sidste år og samtidig afgive en erklæring til rådsmødeprotokollen. I erklæringen fremgår det, at man fra dansk side vil lægge særlig vægt på, at det sikres, at kun tekniske opfindelser kan patenteres, at rene softwareprogrammer og forretningsmetoder ikke kan patenteres, samt at der er sikret adgang til interoperabilitet.
- Som jeg redegjorde for på samrådsmødet den 10. marts har jeg ageret 100 % inden for den ramme, som udvalget udstak for mig.
- Konklusionen fra udvalgets formand på mødet den 10. marts var også, at jeg havde handlet inden for rammerne af det mandat, som udvalget havde givet mig. Formanden tilkendegav således, at formanden kun kunne opfatte den aftale, som var indgået den 4. marts på den måde, at jeg skulle arbejde for at få sagen af som A-punkt og på som B-punkt på samme rådsmøde.

- Jeg lagde heller ikke skjul på under mødet den 10. marts, at sagen kunne være taget af A-punktslisten. Dette kan enhver medlemsstat kræve. Men det lå ikke inden for de rammer, som et flertal i udvalget udstak, at jeg skulle arbejde for, hvilket som nævnt også blev konkluderet af formanden.

[Procedurer for behandling af A- og B-punkter]

- På samrådsmødet den 10. marts havde vi også nogle drøftelser om procedurerne for behandling af A-punkter og B-punkter på et rådsmøde. Det afstedkom, at jeg efterfølgende sendte et notat over til udvalget med en beskrivelse af de regler, der findes i Rådets forretningsorden om A-punkter og B-punkter. Oplysningerne i notatet er udarbejdet af embedsmænd i økonomi- og erhvervsministeriet og Udenrigsministeriet.
- Jeg har ligeledes i Folketingets spørgetime den 16. marts besvaret et spørgsmål om procedurerne.
- Der er ikke sket noget nyt i sagen siden samrådet den 10. marts ud over, at der været en række artikler i Berlingske Tidende. Artikler, der indeholder deciderede fejlbeskrivelser af de gældende regler.
- Desværre har dette givet anledning til en vis forvirring over, hvilke procedurer der gælder.

- Jeg finder derfor, at der også på dette møde er behov for at forklare nærmere om reglerne i Rådets forretningsorden om, hvordan medlemmer af Rådet, formandskabet og Kommissionen kan agere i forhold til at få sager på en foreløbig dagsorden for et rådsmøde.
- Det følger af Rådets forretningsorden [artikel 3, stk. 6], at den foreløbige dagsorden for et rådsmøde opdeles i del A og del B. I del A optages de punkter, som vil kunne godkendes af Rådet uden debat, dvs. de såkaldte A-punkter. Rådets medlemmer og Kommissionen kan dog tilkendegive deres opfattelse i forbindelse med godkendelsen af A-punkter og få erklæringer optaget i protokollen fra mødet.
- En medlemsstat kan altid bede om at få en sag taget af A-punktslisten for et rådsmøde.
- I det tilfælde, hvor en sag tages af som A-punkt, og ikke sættes på som et B-punkt på samme rådsmøde, har en medlemsstat mulighed for senest 16 dage før et rådsmøde at anmode om, at en sag sættes på den foreløbige dagsorden. Den endelige dagsorden vedtages af Rådet ved begyndelsen af hvert møde.
- I det tilfælde, hvor en sag begæres optaget på en foreløbig dagsorden, er det imidlertid formandskabet, der beslutter, i hvilken form sagen skal behandles. Det vil sige, om sagen skal på til orientering, udveksling af synspunkter, afstem-

ning eller lignende. Medlemsstaten kan således ikke kræve, at sagen kommer til fornyet forhandling. Direktøren i Rådets Juridiske Tjeneste har flere gange bekræftet over for ambassadøren, at det forholder sig sådan. Dette er senest sket den 27. april.

- Det har blandt andet fremgået af pressen, at punktet automatisk kommer på som B-punkt til genforhandling. Dette er ikke korrekt.
- Formandskabet kan desuden i et sådant tilfælde altid beslutte, at sagen senere skal sættes på som et A-punkt.
- Som jeg tidligere også har redegjort for her i udvalget den 10. marts i forbindelse med samrådet, i Folketingets spørgetime den 16. marts og i det notat, der er sendt til udvalget, den 31. marts, er det muligt at få en sag flyttet fra A-punktslisten til en B-punktsbehandling på samme rådsmøde.
- Det fremgår således af Rådets forretningsorden [artikel 3, stk. 8], at en medlemsstat kan anmode om at få en sag taget af A-punktslisten for et rådsmøde, medmindre rådet træffer anden bestemmelse. Ifølge oplysninger fra udenrigsministeriet og EU-repræsentationen har formandskabet i den forbindelse to muligheder. Formandskabet kan enten vælge at tage sagen af listen, eller formandskabet kan høre Rådet ved afstemning, hvorvidt der er et flertal for, at sagen i stedet behandles som B-punkt [artikel 11, stk. 1].

- Som udgangspunkt er det alene formandskabet, der træffer beslutning om, hvorvidt en afstemning skal finde sted, medmindre et flertal af lande udtaler sig herfor.
- I tilfælde af, at der skal foretages en afstemning, skal der desuden være 13 medlemsstater, der stemmer for, at sagen behandles på rådsmødet som et B-punkt, før dette kan lade sig gøre.
- Dette betyder konkret, at for at sagen kunne være flyttet som A-punkt til et B-punkt, ville det have krævet, at et flertal på 13 medlemsstater havde udtalt sig herfor. Dette var som bekendt ikke tilfældet i denne sag.

[Berlingske Tidende]

- Procedurereglerne er teknisk komplicerede. Jeg har også kunnet konstatere, at journalister fra Berlingske Tidende ikke helt har forstået dem korrekt.
- I de artikler, der har været bragt i Berlingske Tidende, er der desuden nogle personer, som står citeret for en række bemærkninger. Jeg skal ikke kunne udtale mig om, på hvilket grundlag den tidligere generaldirektør, Steffen Smidt, eller de andre citerede personer udtaler sig ud fra. Jeg kan heller ikke udtale mig om, hvorvidt det, de er citeret for, er korrekt gengivet.

- Jeg kan dog udtale mig om det, som er gengivet i artiklerne. Og der er en række fejl.
- Det fremgår af artiklen fra Berlingske Tidende den 25. april side 9 i ”sagen kort”, at ifølge ministerrådets forretningsorden skal en minister blot tilkendegive, at han ikke kan acceptere, at punktet sættes til afstemning (A-punkt) – så bliver direktivet automatisk sendt til genforhandling (B-punkt) på det næste møde, når alle har haft tid til at forberede sig ordentligt. Dette er ikke korrekt.
- Jeg har allerede redegjort uddybende for, at en sag, der tages af A-punktslisten, ikke automatisk sættes på til forhandling på et senere rådsmøde. En medlemsstat kan anmode om at få en sag optaget på en foreløbig dagsorden for et rådsmøde, men det er formandskabet, der alene beslutter, hvordan sagen skal behandles.
- Det viser eksemplet med Polen jo også. Polen udbad sig en udsættelse, men det betød ikke, at sagen automatisk blev sat på et senere rådsmøde til B-punktsbehandling. Tværtimod. Sagen kom på igen som A-punkt på rådsmødet den 7. marts.
- Dermed ikke sagt, at medlemsstaterne ikke kan komme med råd til formanden om, hvordan en sag mest hensigtsmæssigt håndteres på rådsmødet. Men det er formandskabet, der i sidste instans træffer beslutningen.

- Og i denne sag har det luxembourgske formandskab været temmelig klar. Formandskabet afviste således flere gange og senest på rådsmødet den 7. marts min anmodning om en B-punktsbehandling. Formandskabet fandt, at det kunne få en meget uheldig præcedenseffekt, hvis landene løb fra en aftale, der allerede én gang var indgået i Rådet. Dette indikerer også, at formandskabet ikke egenhændigt ville have sat sagen på som B-punkt på et senere rådsmøde.
- Tyskland, Ungarn og Letland, som jeg også kontaktede, ønskede heller ikke en B-punktsbehandling ud fra de samme begrundelser, som formandskabet gav.
- Havde jeg derfor bedt om at få sagen taget af A-punktslisten, ville det have været udtryk for en indholdsløs demonstration vel og mærke i en sag, hvor Danmark allerede 7 måneder tidligere havde tiltrådt den politiske aftale om kompromisforslaget. Jeg kan i den forbindelse tillige oplyse, at Rådets Juridiske Tjeneste overfor EU-repræsentationen har oplyst, at det aldrig er sket før, at et land har ændret sin stemmeafgivelse mellem den politiske vedtagelse og den efterfølgende formelle vedtagelse på fællesskabssprogene.
- For det andet er det misvisende, at det af Berlingske Tidendes artikel af 27. april side 4, fremgår at, jeg fortolkede mandatet således, at folketingsflertallet kun var interesseret i at få direktivet genforhandlet, hvis det kunne ske med det

samme. Og det kan ikke lade sig gøre i EU, hvor alle forhandlinger skal annonceres mindst 14 dage i forvejen.

- Mandatet gik på, at jeg skulle have sagen flyttet som A-punkt til B-punkt på samme rådsmøde, og det var det jeg arbejdede for. Jeg har tillige redegjort for, at sagen kunne være flyttet som A-punkt til B-punkt på rådsmødet den 7. marts. Det ville imidlertid have krævet, at enten formandskabet besluttede, at der skulle foretages en afstemning om, hvorvidt sagen skulle behandles som B-punkt, eller at et flertal af medlemsstater udtalte sig for, at der skulle foretages en afstemning. Mine sonderinger forud for rådsmødet og drøftelsen på selve rådsmødet viste, at der ikke var tilstrækkelig opbakning til dette blandt medlemsstaterne. Såfremt det havde vist sig muligt at få opbakning fra 13 lande til at få det på som B-punkt, afhænger det af formandskabets vilje, hvordan B-punktsbehandlingen ville være foregået.
- Men uanset de kommentarer, som de forskellige personer er citeret for i Berlingske Tidende, så er det vigtigt at holde fast i essensen i denne sag. Nemlig, at et flertal i udvalget den 4. marts bad mig om, at punktet kom af som A-punkt og på som B-punkt. Det ville der så komme en drøftelse af på mødet, og hvis det ikke kunne lade sig gøre, kunne jeg stemme for, at punktet gik videre til Europa-Parlamentet, og afgive en erklæring

- Jeg arbejdede loyalt for at opfylde flertallets ønske, men der var som nævnt ikke tilstrækkelig opbakning hertil blandt de øvrige medlemsstater, hvorfor jeg kunne bekræfte Danmarks stemme fra maj 2004 og afgive en erklæring.

[Afsluttende bemærkninger]

- Jeg er klar over, at spørgsmålet om procedurer, herunder hvornår og hvordan en sag kan behandles på et rådsmøde er teknisk komplicerede. De beskrivelser, der på det seneste har været i pressen, har desværre ikke lettet forståelsen, men har i stedet bidraget til yderligere forvirring. Jeg har nu været i udvalget to gange og redegjort for sagen. Jeg håber, at jeg har fået skabt klarhed over de regler, der gælder, så vi dermed kan lægge procedurespørgsmålene til side, og i stedet begynde at se fremad.
- Det er også vigtigt for mig at gøre status for direktivet klar. Direktivet er ikke endeligt vedtaget, men er nu sendt til Europa-Parlamentet til 2. læsning. Der forestår nu en række forhandlinger, og det er til brug for disse, at vi afgav erklæringen den 7. marts, hvor vi fra dansk side, som jeg tidligere har nævnt, blandt andet vil lægge vægt på at det sikres, at kun opfindelser, der yder et teknisk bidrag kan patenteres, og at der er sikret adgang til at opnå interoperabilitet.
- Vi skal nu samle kræfterne om, hvad der skal være den fremtidige danske forhandlingslinie. Disse substansdrøftelser, som vi ikke skal tage i dag, ser jeg frem til, hvorfor jeg snarest vil vende tilbage til udvalget herom.

- Lad mig også kort orientere om, at forslaget er sendt til Europa-Parlamentet, og de er den 14. april formelt begyndt på deres behandling af forslaget. Ifølge de oplysninger, som jeg har fået fra EU-repræsentationen, har Parlamentsudvalgets ordfører givet udtryk for, at han har indledt uformelle forhandlinger med det luxembourgske formandskab.
- Da behandlingen i Parlamentet skal afsluttes inden for en periode af 3 måneder regnet fra den 14. april, vil jeg snarest vende tilbage til udvalget med henblik på at få fastlagt den danske forhandlingslinie.
- Jeg har desuden med interesse set, at IT-brancheforeningen og ITEK i fredags udsendte en fælles erklæring i relation til forslaget. Heri giver de udtryk for, at forslaget er et godt udgangspunkt for at skabe et fornuftigt resultat, men at der er behov for at foretage visse ændringer i forslaget. Ændringerne skal overholde væsentlige principielle forudsætninger om, at der skal være tale om både opfindelseshøjde og teknisk nyskabelse, ligesom patenter som hovedprincip ikke må hindre udveksling af data på tværs af systemer (interoperabilitet).
- Disse synspunkter finder jeg stemmer godt overens med den holdning, som vi fra dansk side gav udtryk for i erklæringen. Jeg ser det desuden som et fint fundament for muligheder for at opnå løsninger, der tilgodeser både behovet for en effektiv beskyttelse af nyskabelser, samtidig med at

der ikke sættes unødige hindringer i vejen for udveksling af data.

- Ligesom branchen nu har fundet frem til et fælles standpunkt, håber jeg også, at vi fra politisk side kan blive enige om en fælles tilgang til indholdet i direktivforslaget. Jeg vil som nævnt vende tilbage til udvalget herom.